

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

2016

Pavλίna Cuřínová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Bakalářská práce

ILUSTRACE FOTOGRAFIÍ

Pavλίna Cuřínová

Plzeň 2016

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Studijní obor Multimediální design

Specializace Užitá fotografie

Bakalářská práce

ILUSTRACE FOTOGRAFIÍ

Pavλίna Cuřínová

Vedoucí práce: BcA. Vojtěch Aubrecht

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2016

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2016

.....
podpis autora

Děkuji Vojtěchu Aubrechtovi za odborné vedení mé bakalářské práce. Poděkování patří i Martině Havlové, která mi stála modelem při focení. Děkuji i celé mé rodině za podporu.

Obsah

<u>1</u>	<u>MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE</u>	<u>1</u>
<u>2</u>	<u>TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY</u>	<u>4</u>
<u>3</u>	<u>CÍL PRÁCE</u>	<u>7</u>
<u>4</u>	<u>PROCES PŘÍPRAVY</u>	<u>9</u>
4.1	PRVNÍ SÉRIE - DOKUMENT	9
4.2	DRUHÁ SÉRIE - VĚCI	10
4.3	TŘETÍ SÉRIE – PORTRÉTY	10
<u>5</u>	<u>PROCES TVORBY</u>	<u>12</u>
5.1	PRVNÍ SÉRIE – DOKUMENT	12
5.2	DRUHÁ SÉRIE – VĚCI	12
5.3	TŘETÍ SÉRIE – PORTRÉTY	13
5.4	VÝSTAVNÍ SOUBOR – PORTRÉTY	14
<u>6</u>	<u>TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA</u>	<u>17</u>
<u>7</u>	<u>POPIS DÍLA</u>	<u>19</u>
<u>8</u>	<u>PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR</u>	<u>20</u>
<u>9</u>	<u>SILNÉ STRÁNKY</u>	<u>22</u>
<u>10</u>	<u>SLABÉ STRÁNKY</u>	<u>24</u>
<u>11</u>	<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ</u>	<u>26</u>
<u>12</u>	<u>RESUMÉ</u>	<u>28</u>
<u>13</u>	<u>SEZNAM PŘÍLOH</u>	<u>29</u>

1 MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Výtvarné umění je součástí mého života od útlého dětství, kdy jsem chodila devět let do výtvarné třídy na 15. ZŠ v Plzni. Během těchto let jsem se seznámila s kresbou, malbou, modelováním a dalšími různými kreativními technikami. Fotografování jsem si zamilovala až s koupí svého prvního malého fotoaparátu na kinofilm, na který jsem začala zachycovat vše, co pro mě bylo důležité.

Proto moje další kroky vedly ke studiu užité fotografie na střední uměleckoprůmyslové škole zámeček v Plzni. Kde jsem měla již v prvním ročníku možnost zúčastnit se výstavy Souběžná krajina obrazu, která probíhala v obou městech partnerských středních škol v Plzni a v Japonském Takasaki. Cílem projektu bylo seznámení se s literárním dědictvím nebo klasickou kinematografií jiného kulturního okruhu. Nechala jsem se inspirovat filmem Písečná žena od japonského autora Kóbo Abe, který jsem snažila vyjádřit fotografií. Výstupem se stal fotografický diptych¹, znázorňující cit muže k ženě z tohoto filmu, se kterou byl uvězněn v písečném dole. Střední škola mě naučila základům všeho potřebného z fotografie a množství dalších dovedností z grafického designu a práce s programy.

Chtěla jsem ale hlouběji proniknout do tajů tohoto krásného oboru a tak jsem rozhodla pokračovat se studiem na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara v Plzni. U talentových zkoušek jsem se opět setkala se svým oblíbeným tématem fotografie inspirované literárním dílem, omeze-

---

¹ Příloha 1: Souběžná krajina obrazu, Dostupné z: http://www.zamecek.cz/view.php?zd=./ima/185/08_Curinova.jpg&tx=Pavl%EDna%20Cu%F8%EDnov%E1,%201.%20ro%E8.,%20fotografie
Fotopříloha 1 – Písečná žena

ným na půldenní úkol, při kterém měla vzniknout série čtyř autoportrétů². Zvolila jsem povídku Falešný autostop z knihy Směšné lásky od Milana Kundery. Kde je ústředním motivem milostná hra mezi mužem a ženou a rozčarování z jejího účinku.

Během tří let studia jsem si rozšiřovala znalosti z žánru zátiší, portrétu, aktu, dokumentu či reportážní fotografie. V semestrálních i klauzurních pracích jsem se začala více zajímat o vztah mezi obrazem vyjadřujícím určitou náladu a textem, který doplňuje jeho význam.

Mám fotografii doplnit textem? Bude ovšem výsledek stejně působivý? Nad stejnou otázkou se zamýšlí i fotograf Jiří Vsetečka, který říká: *„Chtěl jsem vydat publikaci plnou fotografií, ale zároveň doplněnou textem. Protože máte-li ve fotografické knížce pouze fotografie, nezachytíte často dokonale jejich atmosféru. Když jsou ale doplněny textem, třeba i krátkým, máte šanci se nad nimi zastavit a spolu s textem dostat ze snímku nový, hlubší vjem.“*³

S tímto problémem jsem poprvé pracovala ve své druhé klauzurní práci, kdy jsem vytvořila dva plakáty pro Alianci za módu bez kožešin (Fur Free Alliance)⁴. Na fotografiích jsou dvě různé modelky, které halí pouze kožešinový límec ze stříbrné lišky. Snímky vyjadřují anonymitu a vnitřní rozpor. Při pořizování snímků jsem hned počítala s tím, že je doplním krátkým textem. Mým záměrem bylo, aby fotografie svým obsahem a zpracováním upoutala divákovu pozornost, přiměla ho zastavit se, a na

---

² Fotopříloha 2 – Falešný autostop

³ VŠETEČKA, Jiří. Procházka proti proudu času. Dostupné z: <http://www.styl-zivota.cz/kultura/jiri-vsetecka-prochazka-proti-proudu-casu>

⁴ Fotopříloha 3 – Aliance za módu bez kožešin

snímek se soustředit. Aby divák zachytil text a po jeho přečtení byl šokován rozporem mezi obsahem fotografie a obsahem textu, stejně jako je šokován zabíjením zvířat pro výrobu oděvů a módních doplňků z pravé kožešiny.

Dále jsem s fotografií doplněnou textem pracovala ve svém portfolio⁵, kde jsem pod snímky umísťovala jednoslovné popisky, kterými jsem chtěla přimět diváka ke vnímání snímku mýma očima. Popisky měly určitou míru volnosti a nabízeli i další výklady, sloužily jen jako omezení možností. Opačný princip fotografie a textu jsem zvolila u svého autorského kalendáře pro rok 2015, kde jsem vlastní citáty a verše doplnila fotografiemi, takže omezující rámec tvořila emoce vyjádřená fotografií.

Tématem ke kterému mě shodou okolností přivedla výuka analogové fotografie je propojování dvou obrazů, kdy jsem nejprve pracovala s náhodou a používala dvojí expozici na týž list zvětšovacího papíru. Poté jsem obdobnou techniku použila v digitální fotografii, tentokrát u inscenovaných a pečlivě promyšlených aktů prolínaných s motivy přírody a architektury. Snímky jsem ale vytiskla zvlášť, s tím že krycí motiv byl na pauzovacím papíře a k prolnutí došlo fyzicky přímo před zraky diváka.

---

⁵ Fotopříloha 4 - Portofolio

2 TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

V průběhu studia a vlastní tvorby jsem si téma ilustrace beletrie, povídek, esejů a básní pomocí fotografií oblíbila. Toto téma mě zaujalo částečně svojí neobvyklostí. Není příliš časté, že by byl umělecký text ilustrován fotografií, na rozdíl od odborných publikací, kde fotografie převažuje. Přitom je dnes právě fotografie jedním z nejužívanějších medií. Proč tak málo proniká mezi tištěný umělecký text?

S ilustrací pomocí fotografie se můžeme setkat ve dvou případech. V prvním si autor sám doplňuje text svými fotografiemi (knihy Václava Cílka – př. Makom, Kameny domova,...) a ve druhém je text a obraz spoluprací dvou a více autorů (Intimita – Barbora Baronová a Dita Pepe). Mě přijde zajímavější druhý přístup. Myslím, že je pro čtenáře poutavější dílo ilustrované rozdílným autorem ať už se jedná o ilustraci jakoukoliv formou. Je to již určitý druh interpretace, subjektivní selekce části díla a jeho vyjádření rozdílným způsobem nebo se jedná o přidání další samostatné roviny, která se může obsahu dotýkat jen okrajově.

Ilustrace fotografií pro mě byla jasnou volbou při výběru tématu bakalářské práce. Vybraným titulem je soubor povídek od jednoho z renomovaných amerických autorů, který se stal neméně oblíbeným také v České republice – Roberta Fulghuma.

Opravdová láska je soubor povídek, které napsal sám život. Robert Fulghum, který se spisovatelem stal, až v pozdním věku vystřídal mnoho zaměstnání včetně práce barmana, kovboje nebo pastora. Ve své knize s názvem Ach jo, uvedl: *„Kdybychom spolu mluvili v jedné místnosti,*

nastala by teď chvíle pro vaše milostné minipříběhy. Jestli nějaký pěkný máte, napište to a pošlete mi ho.“ Na tuto výzvu zareagovalo obrovské množství lidí poštou, a další, které Robert Fulghum osobně vyslechl při kávě v kavárně v Seattlu. Ze sesbíraných příběhů poté vybral ty nejpoutavější a otiskl je ve své knize. Veškerý čistý zisk z prodeje knihy šel na konto organizace Habitat for Humanity (prostor pro lidskost).

Kniha je rozdělena do deseti kapitol (Jak to vzniklo, Můj pohled, O bolesti, Náhody, Podivnosti, Perspektiva, Návraty, Sex, Věci, Pravdy), které pojí pocity odehrávající se v každém z nás při lásce, zamilování, přátelství nebo sounáležitosti. Takové pocity, které se těžko popisují slovy, ale sálají z povídek v knize a čtenář je díky tomu může vnímat. Robert Fulghum říká v rozhovoru s Markem Ebenem v pořadu Na plovárně: *„Nepíšu věci, které jsou kontroverzní, podivné. Píšu o věcech, které lidi vidí a přemýšlejí o nich, ale neříkají je nahlas.“*⁶

Předtím než jsem se ponořila do samotného zpracování tématu, věnovala jsem se krátké rešerši. Fotografický žánr dokumentu se objevil v knize Pražský chodec od Jiřího Všetěčky, který doplňoval prozaický text od Vítězslava Nezvala svými snímky Prahy.

Knihu básní pro čtenáře každého věku Život je pes od Jiřího Žáčka, fotograficky ilustroval František Dostál.

---

⁶ Na plovárně s Robertem Fulghumem, Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1093836883-na-plovarne/204522160010028-na-plovarne-s-robertem-l-fulghumem>

Autobiografický příběh Petry Dvořákové o boji s mentální anorexií ilustrovala Věra Stuchelová. Spolupracovala přímo s autorkou textu, která svými postoji a gesty vyjadřovala vlastní pocity. Formou zpracování byl subjektivní dokument.

Jiný způsob ilustrování knihy zvolil Štěpán Grygar, který nebásničky od Mileny Lukešové v knize Nahej v trní doplnil barevnými fotomontážemi.

Fotomontáže byly použity i v knize básní ve stylu poetismu s názvem Abeceda od Vítězslava Nezvala, která vyšla již v roce 1926. Autorem fotomontáží, na kterých jsou kompozice s tanečnicí Milčou Mayerovou, vytvořil teoretik a praktikující umělec Karel Teige.

Knihám ilustrovaným pomocí fotografie se věnovali i další tvůrci. Vyjmenovávám zde především ty, kteří mě inspirovali v mé vlastní tvorbě.

3 CÍL PRÁCE

V rámci zadání ilustrace fotografií jsem se měla inspirovat mnou vybraným literárním dílem. Zvolila jsem knihu Opravdová láska od Roberta Fulghuma, na jejíž motivy jsem vytvářela tři varianty zpracování rozvíjející téma odlišným způsobem. Fotografie měla obsahovat určitý aspekt literárního díla, ať už se mělo jednat o tematiku, atmosféru nebo problematiku.

Během čtení knihy jsem se vracela k vlastnímu příběhu opravdové lásky, k prvnímu setkání. Vzpomínala jsem na spontánní momenty, ke kterým v mém vztahu dochází. Třeba když si zničehonic lehne na zem, chytne se za ruce a mlčky pozorujeme dění okolo sebe. V tu chvíli se zastavuje čas a jsme jen my dva. Zpřítomnění, semknutí, oprostění a prožívání právě probíhajícího okamžik. Tento můj zážitek ze čtení knihy byl prvotním impulsem pro vytvoření dokumentární série.

Přemýšlela jsem také nad všemi těmi věcmi, které si pečlivě ukládám do různých krabiček a šuplíků, vlepuji si je do deníků nebo je schovávám do útroob peněženky. Jedná se o různé lístky do kina, účtenky za dobré večeře, mince nalezené na zemi při procházce a mnoho dalších drobností, za kterými se skrývá mnohem víc, než je vidět na první pohled. Ukrývají totiž celou řadu dialogů, míst, vůní, chutí a lásky, které dohromady skládají celý příběh. Tyto příběhy jsou však známy jen mě a některým lidem, kterým jsem o nich vyprávěla. Jak by ovšem tyto příběhy interpretoval někdo jiný při pohledu na hromádku obyčejných a nepotřebných věcí? S touto myšlenkou jsem si pohrávala v druhé sérii.

Některé příběhy v knize mě rozesmály, jiné pro mě byly velmi emotivní. Představovala jsem si sebe na místě vypravěče nebo postav z příběhu. Jak bych se k dané situaci postavila a jak bych se přitom cítila? Dokázala bych se vyrovnat se ztrátou milovaného člověka? Jak moc by mě ovlivnilo vědomí, že jsem promarnila možnost potkat svoji pravou lásku? Setkávám se ve svém vztahu s podobnými pocity? V této sérii jsem se zaměřila na vyjadřování emocí způsobených láskou. Mým cílem bylo vystihnout atmosféru každé kapitoly pomocí gest.

4 PROCES PŘÍPRAVY

Předtím, než jsem se začala blíže věnovat jednotlivým sériím, jsem si knihu znovu přečetla. Tentokrát jsem se nenechala unášet příběhy, ale zaměřila jsem se na podrobnější zkoumání jednotlivých kapitol a povídek, které obsahují.

4.1 PRVNÍ SÉRIE - DOKUMENT

Zpočátku jsem si z knihy vypisovala zvláštní momenty, které se odehrávají v jednotlivých příbězích. Nejprve mě upoutal příběh hned z kraje knihy, který se stal i odrazným můstkem pro tuto sérii: *„Můj táta mámě lakuje nehty na nohou. Táta je mohutný chlap a spíš takový mrzout. Celý život dělal fotbalového trenéra. Dost mě překvapilo, když se najednou ozval a prohlásil, že mámě nehty moc rád nalakuje.“⁷*

Chtěla jsem zdokumentovat co nejširší spektrum párů, o kterých se v knize píše (děti okouzlení druhým v mateřské školce, mladí v bolestivé extázi první lásky, páry které spolu zvládají nástrahy života nebo ty které dohromady svedla náhoda, staří z domova důchodců prožívající lásku po celý život ale i nová zamilování). Pro začátek jsem se pustila do fotografování jednoho páru, mých čerstvě zamilovaných přátel.

Neboť jsem tuto sérii chtěla udělat opravdovější, opustila jsem nápad s aranžováním párů do situací, se kterými jsem se setkala v knize. Mým záměrem bylo zachycování zcela osobitých momentů, které jejich vztah i lásku určitým způsobem definují.

---

⁷ Robert Fulghum, Opravdová láska, str.15

4.2 DRUHÁ SÉRIE - VĚCI

V této sérii jsem vycházela z kapitoly o věcech: „*Lásku můžeme cítit i k věci. Proto máme šuplíky a krabice a různé truhly nacpané poklady, které chápeme jenom my sami. A někdy láska leží všude kolem nás – ukrytá v úplně jednoduchých věcech.*“⁸

Shromáždila jsem několik různých předmětů, které jsou spjaty se vzpomínkou týkající se lásky. Každý z předmětů je ovšem vybraný z jiné události. Z těchto „fragmentů lásky“, kdy každý kousek zastupuje jednu část zážitku, jsem vytvářela zátiší obsahující maximálně čtyři prvky.

Zajímavé by jistě bylo poprosit také moje přátele, rodiče, prarodiče nebo známé různého věku, aby mi půjčili své drobnosti, které si schraňují jako poklady. Nafotit je a porovnat jestli se navzájem liší, jestli máme všichni podobné poklady nebo jsou v nich velké rozdíly, jestli je možné určit podle nich věk majitele nebo zkoušet hádat jakou vzpomínku mohou uchovávat.

4.3 TŘETÍ SÉRIE – PORTRÉTY

V další práci jsem si nejprve vypsala názvy všech kapitol společně s úryvky, které mě zaujaly. Oslovila mě kapitola o bolesti, ze které jsem si poznamenala citát: „*Láska je slepá – a láska taky otevírá oči.*“ Ke kapitole o sexu jsem zvolila úryvek: „*Lidé spolu tráví fantastické víkendy, ženy přicházejí do jiného stavu, čekají dítě.*“⁹

---

⁸ Robert Fulghum, *Opravdová láska*, str. 100

⁹ Fotopříloha 5 – O bolesti, O sexu

Příprava focení této série tkvěla hlavně ve výběru modelů, které budu fotit. Přikláníla jsem se spíše k dámským modelům, protože jsem mohla lépe proniknout do jejich mentality. Při vybírání jsem si však nedávala příliš velká omezení. Nelpěla jsem na jejich výšce ani zkušenostech s pózováním před objektivem. Protože jsem měla v plánu pořizovat i akty, zvolila jsem jeden z modelů s dlouhými vlasy. Mým záměrem nebylo vytváření vyzývavých snímků, abych mohla lépe pracovat s aranžováním gest, potřebovala jsem intimní partie něčím zakrýt.

Gesta, kterými popisuji emoce, jsem si nejprve na základě dojmů z knihy začala vymýšlet sama na sobě před zrcadlem. Poté jsem je ukazovala modelce a nechala jí je zkopírovat. Výsledek nebyl vždy přesvědčivý a tak jsem jí jindy popsala pocit nebo přiblížila situaci, do které se má vžít a ona sama na to reagovala svými vlastními gesty. Gesta jsou součástí řeči těla, která funguje podvědomě a má u většiny lidí podobné projevy, s rozdíly mezi mužem a ženou. Některé postoje a držení těla jako je napětí nebo uvolnění jsem proto lépe zachytila díky přiblížení atmosféry, do které se poté modelka vžívala.

5 PROCES TVORBY

5.1 PRVNÍ SÉRIE – DOKUMENT

Začala jsem s fotografováním čerstvě zamilovaného páru mých přátel.¹⁰ Na začátku našeho setkání jsem jim vylíčila svůj koncept s ilustrováním knihy Opravdová láska od Roberta Fulghuma. Vysvětlila jsem jim, že mým záměrem je vyfotit je v situacích, které pro ně vyjadřují lásku.

Všechny záběry vznikly u nich doma. Focení v domácím prostředí nebylo zvoleno náhodou. Potřebovala jsem, aby se pár cítil uvolněně a já tím pádem měla možnost zachytit takové snímky, které budou působit nenuceným dojmem.

5.2 DRUHÁ SÉRIE – VĚCI

Předtím, než jsem s vybranými věcmi začala dále pracovat, jsem si nafotila studie.¹¹ Vzniklo několik snímků na bílém pozadí. Předměty jsem fotila z různých úhlů a s různým nastavením světel. Zkoumala jsem jejich tvar, barvu i strukturu.

Následně jsem vytvářela minimalistická zátiší,¹² která jsem fotila jak na bílém tak na černém podkladu. Tato zátiší lze vnímat jako krátké milostné příběhy, které doplňují stávající příběhy od Fulghumových čtenářů.

---

¹⁰ Fotopříloha 6 – Dokument

¹¹ Fotopříloha 7 – Věci studie

¹² Fotopříloha 8 – Věci zátiší

5.3 TŘETÍ SÉRIE – PORTRÉTY

Dlouholetou inspirací je pro mě tvorba německého fotografa Karla Blossfeldta, který nafotil ohromný technický herbář. *„Od samého počátku sledoval Blossfeldt standardizující formu inscenace. Vždy jsou to neutrální pozadí a denní světlo, nejasné, nicméně přece nasměřované, vytvářející volumen rostlinných těl, které charakterizují standard Blossfeldtových fotografií. Exponuje v přímém pohledu, tedy ortogonálně. Rušivé výhonky nebo lístky odstraňuje. Obrovský technický herbář, chladný, černobílý, precizní, čistý a – nechtěným způsobem surrealistický.“*¹³

Tak jako Karl Blossfeldt, jsem se i já u třetí série fotografií snažila záběr komponovat bez rušivých elementů. Všechny snímky vznikly v ateliéru za použití stejného osvětlení scény i úhlu snímání. Fotila jsem portréty různých žen, které svými gesty vystihovaly témata jednotlivých kapitol. Později jsem se je zkoušela vyjádřit i za pomoci barvy. V prvním případě jsem nanášela červenou akvarelovou barvu v tubě pomocí štětce na jemně strukturovaný papír a v případě druhém jsem použila vodové barvy.¹⁴

Během focení jsem se postupně seznamovala s naturelem modelu. Velmi brzy jsem zjistila pomyslné hranice, co je modelu již nepříjemné a v jakých pózách se necítí dobře. Pokud jsem tuto možnost přesto vyzkoušela, model nebyl uvolněný a výraz byl křečovitý.

---

¹³ Hans – Michael Koetzle, Slavné fotografie, Historie skrytá za obrazy I, str. 129

¹⁴ Fotopříloha 9 – Portréty barva

Ke každé kapitole jsem plánovala vytvořit jeden snímek. V průběhu tvorby jsem však zjistila, že ne všechny kapitoly se dají tímto způsobem vyjádřit.

Fotografie z těchto tří sérií jsem zamýšlela v kapesním formátu současného vydání knihy 11x19 cm. Tento atypický formát mě velmi omezoval v komponování záběrů.

Zlomovým bodem při tvorbě mé práce byla prezentace rozpracovanosti všech tří sérií. Na základě konzultace jsem vybrala sérii třetí, která se týká portrétů. Tuto sérii jsem začala dále rozvíjet.

5.4 VÝSTAVNÍ SOUBOR – PORTRÉTY

Výstavním souborem se stala série portrétů. V mém podání v rámci oboru užité fotografie jsem se vzdálila od přímého ilustrování dějů a zaměřila jsem se na vyjádření emocí, které jsou společným jmenovatelem všech povídek v knize Opravdová láska. Začala jsem vytvářet samostatný soubor fotografií, který je však knihou stále silně ovlivněn. Mým cílem bylo vytvořit působivou sérii snímků, která pojme jak ty pozitivní, tak i negativní pocity, které během vztahů prožíváme.

Znovu jsem se vrátila k pročítání knihy Opravdová láska. Tentokrát jsem se soustředila pouze na to, jak na mě jednotlivé příběhy působí. Tyto pocity jsem se snažila definovat jedním slovem.

Získala jsem tak výčet slov, obrazů a dojmů, které v sobě skrývají určitou emoci. Ty jsem poté rozdělila do dvou skupin, které zastupují

pocity pozitivní a negativní. Abych tyto dvě části lépe vyjádřila, zvolila jsem rozdílnou techniku focení.

Negativní emoce jsem pomocí gest a výrazu zachycovala technikou low key. *Tónová stupnice snímků, zhotovených touto technikou, začíná střední šedí a končí nejhlubším černým tónem bez světlých partií. Technika low key je vhodná pro motivy ponurého a dramatického charakteru.*¹⁵

Touto technikou jsem snímala jak dámský tak pánský model.¹⁶ V případě focení dámského modelu jsem zkoušela svícení reflektorem.¹⁷ Docílila jsem sice žádaného efektu, ale tento způsob svícení byl příliš tvrdý a k typu modelu se nehodil. Tímto způsobem se svítí většinou muži. Neboť jsem chtěla udržet jednotu celé série se stejně jemným svícením, zvolila jsem si na focení dámský model. Rozhodla jsem se, pro použití strip boxu¹⁸, který jsem dala k modelu co nejbližší. Měkké světlo krásně zjemnilo povrch a strukturu pleti.

Pozitivní emoce jsem vyjadřovala také pomocí gest, tentokrát jsem však model fotila na bílém pozadí¹⁹. Abych docílila expresivnějšího vyjádření u obou sérií portrétů, rozhodla jsem se tyto záběry prolínat se snímky různě barevných struktur. Musím souhlasit s názorem Alfréda Ullmanna, který říká: *„Mnohé fotomontáže jsou založeny právě na myšlence nechat jednotlivé dílčí obrazy vzájemně překrýt a prolnout. Přitom vůbec nevádí, že divák ví, že jde o montáž dvojí expozicí. V tom právě spočívá účinek*

---

¹⁵ Alfréd Ullmann, *Technické triky ve fotografii*, str. 69

¹⁶ Fotopříloha 10 – Portréty Martin

¹⁷ Fotopříloha 11 – Portréty Martina I

¹⁸ Fotopříloha 12 – Portréty Martina II

¹⁹ Fotopříloha 13 – Portréty Martina III

*takového obrazu, že ukazuje něco, co nelze jedním pohledem, jedním snímkem postihnout“.*²⁰

V této části práce jsem se zaměřila na hledání různých typů struktur, ať se jednalo o okvětní lístky či popraskanou zeď. Zpočátku jsem se snažila, aby i nafocené struktury měly pěknou kompozici²¹. Tento způsob jsem však brzy opustila a fotila jsem struktury především tak, aby co nejlépe vystihovaly náladu snímku.

Poslední bod tvorby spočíval v prolínání portrétů a struktur v programu Adobe photoshop.

---

²⁰ Alfréd Ullmann, *Technické triky ve fotografii*, str. 14

²¹ Fotopříloha 14 – Struktury

6 TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Všechny série jsem fotografovala digitální zrcadlovkou Canon 70D s objektivy 18 - 55 mm a 50 mm. Snímala jsem do formátu Raw a následnou postprodukcí jsem prováděla v programu Adobe Photoshop.

V první sérii, ve které jsem fotila páry, jsem k jejich nasvícení využívala denního světla vstupujícího do místnosti okny. Tuto možnost jsem zvolila i přesto, že hrozil ve snímcích šum z důvodu zvýšení citlivosti ISO.

První část focení druhé série probíhala v ateliéru. Jednotlivé předměty jsem fotila na bílém nekonečném pozadí. K nasvícení scény jsem použila dva menší softboxy.

Druhá část focení, ve které jsem vytvářela minimalistická zátiší, byla focena venku a osvětlena rozptýleným denním světlem.

Třetí série byla focena pouze v prostředí ateliéru. První část portrétů je na bílém pozadí. Používala jsem jako hlavní světlo velký softbox a pozadí jsem svítila background reflektorem, který mi umožnil rovnoměrné nasvícení fotografického plátna. Softbox jsem při dalším focení vyměnila za octabox a pozadí jsem osvětlovala menším softboxem.

Druhá část portrétů je na černém pozadí, kde jsem zvolila techniku low key. Ke svícení scény jsem používala převážně jednoho až dvou strip boxů. Vyzkoušela jsem si i svícení reflektorem.

V programu Adobe photoshop jsem portréty převáděla na stupně šedi. Fotomontáže vznikaly prolnutím portrétu s dvěma či více snímky struktur, s využitím filtrů overlay, high light či screen. Veškeré úpravy jsem prováděla ve vrstvách, díky kterým jsem výsledný obraz mohla v některých jeho částech vymaskovat.

Tisk snímků na fotoplátna jsem nechala zhotovit v ateliéru Fotografie U Zvonu.

7 POPIS DÍLA

„Láska je to, co jsi s někým prožil.“

„Často se zamilováváme ze stejných důvodů, z jakých pak všechno zkrachuje.“

„Je velký rozdíl mezi láskou a okamžikem, kdy na lásce poprvé záleží.“

„Nikdy nemůžete mít právě tu lásku, co chcete – jenom lásku, co někdo dává.“

Jaké máte pocity po přečtení těchto citátů z knihy *Opravdová láska* od Roberta Fulghuma?

Pocity, které se mi vybaví a zároveň prostupují celou knihou, vyjadřuji svojí sérií šesti fotografií²². Emoce zachycuji pomocí gest, postojů, mimiky, kompozice modelky a prolínám je s dalšími snímky přírody a předmětů. Ty dávají obrazu celkovou náladu a obohacují ho o další detail a motivy. Fotografie vedou k zamyšlení a ponoření se do vlastního nitra.

Důležitou roli v mé práci sehrál také způsob prezentace fotografií. Hledala jsem takový vyjadřovací prostředek, který by diváka zaujal a zcela ho pohltil. Zvolila jsem tisk na fotoplátno o velikosti 30 x 45 cm. Na plátně lépe vynikají prolínané struktury. Fotografie tak vzbuzuje intenzivnější pocity a divák je lépe vtažen dovnitř do obrazu.

---

²² Fotopříloha 15 – Fotomontáž I-VI

8 PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Je nesnadné hodnotit přínos mé práce pro obor užité fotografie z pozice bakalářského studenta. V době kdy technické parametry oboru nekladou tvorbě téměř žádné překážky, kdy prostředky a informace jsou běžně dostupné a fotografování se stalo koníčkem mnoha lidí z laické veřejnosti, kdy nejběžnějším místem pro prezentaci fotografií je internet a jejich prohlížení skrze obrazovky počítačů, jsem chtěla vytvořit práci, která přiměje diváka ke chvíli kontempace a procítění vlastních životních pocitů. Stejně jako kniha, ze které moje fotografie vycházejí, jim je potřeba věnovat chvíli klidného pozorování. Proto jsem zvolila techniku fotomontáže, díky které mohu v jednom obraze požit množství motivů a významů.

„O fotomontáži v pravém slova smyslu lze mluvit teprve tehdy, když se celý postup, jakým vznikla, odehrál v mezích fotografického procesu, takže konečným výsledkem práce je fotografie, která nenesé žádné stopy manuálního zásahu a netrpí chudostí tónů jako reprodukce lepené montáže.“²³

Nesnažila jsem se z hlediska techniky fotomontáže o inovativní přístup. Pracovala jsem v mezích fotografického procesu, protože jsem dobarvování portrétů vytvářela jednotlivými typy struktur. V mém případě mi však tento princip pomohl dosáhnout atmosféry, kterou jsem potřebovala.

---

²³ Alfred Ullmann, Technické triky ve fotografii, str. 14

Přínosem mé práce je podle mého poukázání na to, jak se může fotografie stát součástí knihy, která vede k zamyšlení, jak jí může obohatit. I když opravdový přínos by zajisté zhodnotily nejlépe právě čtenáři.

Práce také prověřila a rozvíjela moje vlastní schopnosti, vedla mě k zamyšlení, hledání řešení ve variantách, spolupráci nejen s vedoucími a modely které jsem fotila, ale i s lidmi s nimiž jsem o tématu diskutovala. Přínosem pro mě byla také příprava fotografií pro tisk na plátno, se kterou jsem pracovala poprvé.

9 SILNÉ STRÁNKY

Většinu fotograficky ilustrovaných knih tvoří tituly s poezií či prózou pro děti. Můj výběr byl v tomto ohledu celkem riskantní. Inspirovat se literárním dílem, které je plné metafor týkajících se lásky a skrytých významů. Přestože jsem při každém dalším přečtení knihy dostávala nové nápady, tak si myslím, že se mi podařilo zachovat stylovou jednotu. Za silnou stránku své práce považuji i odlišný přístup k jednotlivým sériím, který ovšem stále vychází z knihy Opravdová láska.

První série dokumentující intimní život jednoho páru je hodnotná v zachycení okamžiků, které nejsou pro druhé běžně viditelné. I když můžeme na ulici potkat dvojice, které si vyjadřují náklonnost, v soukromí se zajisté chovají uvolněněji a mají i jiný výraz. Takové fotografie by knihu, ve které pisatelé sdělují příběh, který běžně někomu neříkají, doplnily o důraz v rovině intimity a soukromí. Zároveň by mohly vést ke konfrontaci čtenáře s vlastními zážitky.

Ve druhé sérii považují za největší přínos převedení emocí, jako lidské vlastnosti do neživých předmětů. Ty jsou záměrně nafoceny čistě, s důrazem na každý jejich kousek, na stín, který vrhají. Dávám tím najevo, že majitel předmětu jej zcela jistě důkladně zná, často ho převracel v ruce a že je v něm ukryt neobyčejný význam. Není to jedna věc z mnoha, je to právě ta věc, kterou stálo za to si uchovat. Není to jedna emoce, je to důležitý pocit, který ovlivnil něčí život.

Silnou stránkou třetí série je způsob zachycení emocí, které jsou vyobrazeny gesty a tělem samotným, což je podle mě částečně univerzální

způsob komunikace, který každý z nás mimoděk používá. Dotvoření různými strukturami, které by samy o sobě mohly tvořit vyjádření emoce, zde dokreslují hlavní téma a přidávají k němu množství dalších významů. Stejně jako je jedna hlavní emoce vyvolána dílčími dojmy.

10 SLABÉ STRÁNKY

Jednou ze slabých stránek práce je nutnost rozhodnout se kdy už je fotografie perfektní a nepotřebuje nic pozměnit. Na práci jsem pracovala soustavně, tudíž nemám v tuto chvíli možnost s odstupem zhodnotit, co již nepotřebuje další úpravu, zlepšení.

Slabou stránkou první série týkající se dokumentu je určitě doba, kterou bych musela s vybranými páry strávit. Abych dokázala zachytit ještě spontánnější okamžiky, musela bych se stát takřka „neviditelnou“. Jinak řečeno, čas strávený focením by netrval tři hodiny, ale třeba i několik dní. A i tak by se mi nejspíš nepodařilo dosáhnout takových snímků, ze kterých by byla poznat jejich vzájemná a jedinečná láska.

Za slabou stránku druhé série považuji možnost, že by se lidé chtěli dozvědět správné znění příběhu. To by pro ně mohl být i impuls k tomu, aby s odhalováním a tvořením příběhů nezačínali. Právě však v těchto volných asociacích, které v nás jednotlivé předměty vyvolávají, tkví kouzlo celé série.

V průběhu focení třetí série, jsem se setkávala s různými problémy. Nevnímám je jako slabé stránky, ale spíše jako hrozby, které se při focení a aranžování portrétů mohou vyskytnout.

Ne každému člověku vyhovuje stejný typ focení. Vymyslela jsem si záběr a posléze jsem zjistila, že se tento styl focení k modelu nehodí a snímek ztrácí svoji původní výpověď. Při aranžování snímku jsem se také

až příliš začala u modelu soustředit na konkrétní detail (například upravování vlasů) a přestávala jsem korigovat obraz jako celek.

Kdyby byla tato série portrétů vytištěných na fotoplátně vytištěna na něčem jiném, byla by její výpověď stejně působivá a přesvědčivá, jako je teď? Myslím, že kdybych tyto snímky nechala vytisknout třeba na lesklý fotopapír, celé sérii fotografií by to velmi uškodilo.

11 SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

A. KNIŽNÍ A PERIODICKÁ LITERATURA

PARR, M., BADGER, G. The photobook: A History volume I. London, New York: Phaidon Press, 2004. ISBN 978-0714842851.

PARR, M., BADGER, G. The photobook: A History volume II. London, New York: Phaidon Press, 2006. ISBN 978-0714844336.

PARR, M., BADGER, G. The photobook: A History volume III. London, New York: Phaidon Press, 2014. ISBN 978-0714866772.

VOJTĚCHOVSKÝ, M., VOSTRÝ, J. Obraz a příběh: scéničnost ve výtvarném a dramatickém umění. Praha: KANT, 2008. ISBN 978-80-86970-86-8.

TALBOT, W. H. F. The pencil of nature. London: KWS Publishers, 2011. ISBN 978-0981773667.

NEZVAL, Vítězslav. Abeceda. Torst, 1993. ISBN 80-85631-12-2.

LUKEŠOVÁ, Milena. Nahej v trní. Praha: Albatros, 1985. ISBN 13-859-85.

VŠETEČKA, Jiří. Pražský chodec. Praha: ČTK, 1978. ISBN 59-203-75.

ULLMANN, Alfréd. Technické triky ve fotografii. Praha: SNTL nakladatelství technické literatury, 1979. ISBN 16-A-IV-33/61957.

KOETZLE, Hans – Michael. Slavné fotografie, Historie skrytá za obrazy I. Praha: Slovart, 2003. ISBN 3-8228-2576-X.

FULGHUM, Robert. Opravdová láska. Praha: Argo, 1997. ISBN 978-80-257-0201-7.

B. INTERNETOVÉ ZDROJE

VILGUS, Petr. Kuchařka světelného ilustrování. In: *Vilgus* [online]. 2009 [cit. 2015-04-26].

Dostupné z: <http://www.vilgus.cz/index.php?id=detail-clanku&typ=politik&it=94>

12 RESUMÉ

The name of my work is "Illustration using photography". My task was to select a book and create three photo variations based on it. I chose the book *True love*. This book is a collection of stories from one of the renowned American authors which became equally popular in the Czech Republic - Robert Fulghum. These stories Robert Fulghum heard in a cafe in Seattle from its readers. Most of these compelling stories are printed in this book. All net profits from sales of the book go to the account of the organization Habitat for Humanity.

I created three series of photos. Each of them develops theme of book in a different way. The first series of photographs is a documentary. I photographed a young couple in love. My intention was to capture distinctive moments which their relationship define.

The second series consists of photos still lifes. These still lifes are made up from various things. Each item represents one enjoyment that relates to love. Together these things make up a completely new love story.

The third series depicts the emotions that we experience during the relationship. I photographed portraits in which I show each emotion by gestures. From these portraits and textures I created six photomontages.

13 SEZNAM PŘÍLOH

- 1 Písečná žena
- 2 Falešný autostop
- 3 Aliance za módu bez kožešin
- 4 Portfolio
- 5 O bolesti, O sexu
- 6 Dokument
- 7 Věci studie
- 8 Věci zátíší
- 9 Portréty barva
- 10 Portréty Martin
- 11 Portréty Martina I
- 12 Portréty Martina II
- 13 Portréty Martina III
- 14 Struktury
- 15 Fotomontáž I

1 Písečná žena

2 Falešný autostop

3 Aliance za módu bez kožešin

4 Portfolio

přesahy

5 O bolesti, O sexu

6 Dokument

7 Věci studie

8 Věci zátíší

9 Portréty barva

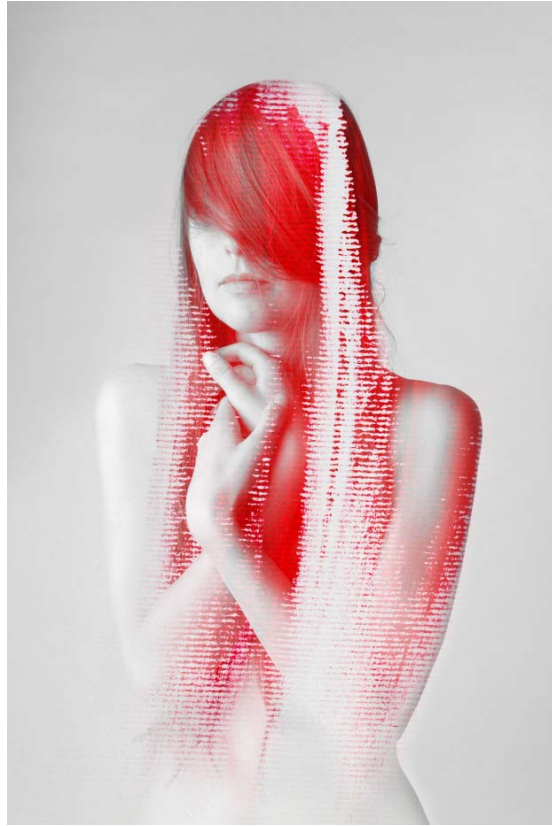

Foto: Pavlína Cuřínová

10 Portréty Martin

11 Portréty Martina I

Foto: Pavlína Cuřínová

12 Portréty Martina II

13 Portréty Martina III

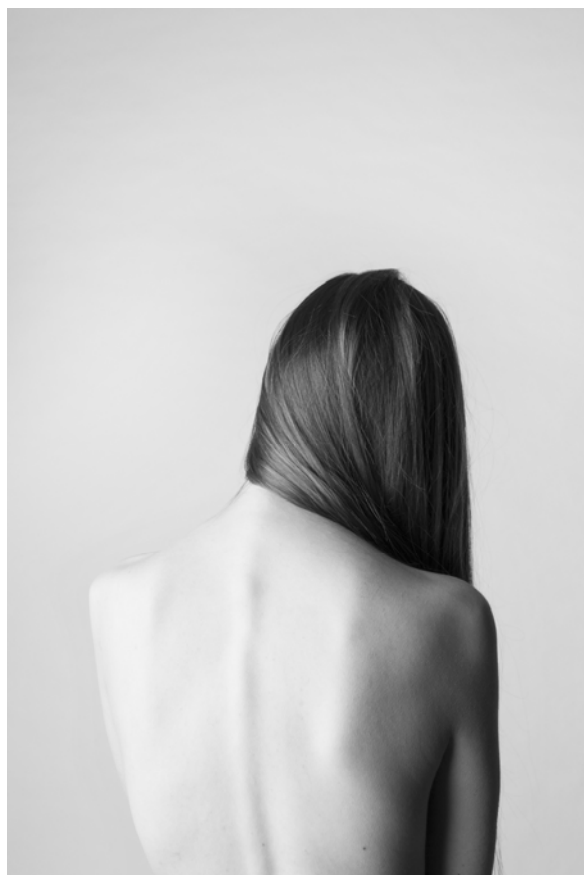
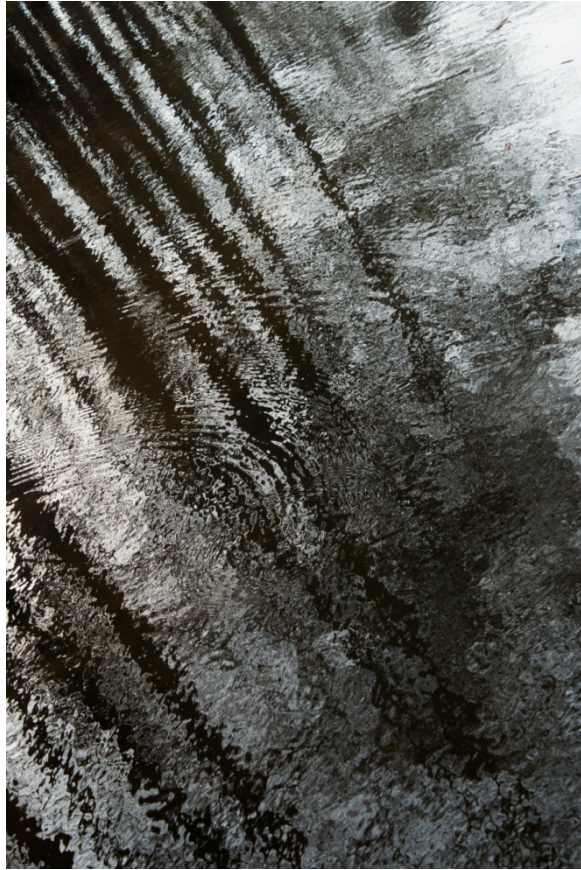

Foto: Pavlína Cuřínová

14 Struktury

15 Fotomontáž I

15 Fotomontáž II

15 Fotomontáž III

15 Fotomontáž IV

15 Fotomontáž V

15 Fotomontáž VI

